

NOVICE

OBČINE SV. ANDRAŽ V SLOVENSKIH GORICAH

Vitomarci, junij 2008

Št. 30

*10 let občine
Sv. Andraž v Slov. goricah*

Občina Sveti Andraž
v Slovenskih goricah

Lovska družina Vitomarci

10. OBLETNICA občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah

v prireditvenem šotoru pri Lovskem domu Müže v Vitomarcih

Sobota, 28. junij 2008

od 19⁰⁰ družabno srečanje z ansamblom **Modrijani** in humoristom **Korlom bogat SREČELOV**
24⁰⁰ **velik ognjemet**

Nedelja, 29. junij 2008

10⁰⁰ slovesna sveta maša v farni cerkvi ob 10. obletnici občine Sveti Andraž
12⁰⁰ v prireditvenem šotoru osrednja prireditev v počastitev 10. obletnice občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah in dneva državnosti
13⁰⁰ pogostitev z lovskim golažem in kozarčkom rujnega
15⁰⁰ podelitev priznanj vinogradniško-sadjarskega društva za nagrajena vina

Za dobro voljo bosta do jutranjih ur skrbela
•ansambel Mladih 5
•humorist Korl

Predstavitev društev, degustacija nagrajenih vin domačih vinogradnikov, bogata ponudba izbranih vin, domačih dobrot in jedi z žara.

Prireditvi bosta ob vsakem vremenu v prireditvenem šotoru pri Lovskem domu Müže v Vitomarcih.

VSTOPNINE NI!

Vabljeni!

UVODNIK

Občinski svet je na svoji zadnji seji potrdil uredniški odbor v novi sestavi, ki bo predstavljen v naslednji številki. Pred vami je naša prva številka in mislim, da nam je uspelo.

Prepričana sem, da boste z našim delom zadovoljni, vsaka sprememba namreč prinese

nove, sveže ideje, zagnanost in navdušenje sodelujočih. Potrudili se bomo, da bodo izpod naših »tipk« nastajali dobri prispevki, in upam, da bomo prav takšne pridobili tudi od ostalih, o čemer glede na dosedanje izkušnje ne dvomim. Obljubljamo vam zanimivo branje in hkrati pričakujemo tudi od vas, dragi bralci, oziroma kot smo zapisali v predlog programske zasnove, je celo zelo zaželeno, da prispevate k vsebini časopisa s svojimi prispevki.

V uredniškem odboru družno menimo, da v časopis ne bomo uvrščali vsebin, ki kakorkoli vzpodbujajo k nestrpnosti, saj želimo kvaliteten, berljiv lokalni časopis z raznolikimi vsebinami za naše bralce.

Tokratna številka napoveduje praznovanje 10. obletnice samostojne občine. Veliko se je dogajalo v društvih, nekaj strani je namenjenih ohranitvi čistega okolja, prebrali boste lahko tudi zanimiva intervjuja, kar bomo uvedli kot stalnico v časopisu, in si na koncu razmigali možgane s priljubljeno miselno igro sudoku.

Naj vam za konec zaželim, da vsak po svoje čez poletje uživata, si spočijeta in napolnite z novo še kako potrebno energijo za jesenske dni, ko bomo za vas pripravili naslednjo številko Novic.

Prijetno branje.

Darja Vudler
Odgovorna urednica

Napovednik dogodkov:

- 22.6.2008 – referendum o ustanovitvi pokrajin
- 28.6.2008 – lovska veselica
- 29.6.2008 – praznovanje 10 let občine s proslavo ob dnevu državnosti
- 30.6. – 4.7.2008 – poletne ustvarjalne delavnice za otroke
- 10.7.2008 – 14. redna seja občinskega sveta
- 30.8.2008 – 8. sandijev memorial – turnir v malem nogometu
- 26.9.2008 – predviden izid 31. številke Novic

Iz vsebine

Uredništvo	3
Župan	4
Povedali so nam.....	5
Občinski svet in odbori	6
Občinska uprava	7
Društva	8
Šola in vrtec	13
Prispevki občanov	16
Ostali prispevki	19
Kronika kraja	20
Razvedrilo	22
Uradni vestnik	

Naslednja številka bo izšla **predvidoma 26. 9. 2008.**

Prispevke pošljite v digitalni obliki na CD-ju, disketi ali na e-mail: info@sv-andraz.si

* Prispevke opremite z imenom avtorja,

* fotografije opremite z naslovi, datumom in imenom avtorja fotografije.

Fotografije pripnite prosim kot .jpg format, **ne kopirajte jih v wordov dokument.**

Prispevke in fotografije pošljite najkasneje do 8. 9. 2008.

Kolofon

Uredništvo si pridržuje pravico spremembe naslovov, izbire in krajšanja člankov.

Izdajatelj: Občina Sveti Andraž v Slovenskih goricah. **Lektoriranje:** Tanja Gregorič **Za izdajo odgovoren:** Darja Vudler

Uredniški odbor: Marija Ribič, Aleksandra Zorec, Ivanka Čeh in Darko Rojs **Naklada:** 400 izvodov **Tisk:** Grafis Glasilo Novice občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 376.

INTERVJU Z ŽUPANOM

Kako se spominjate poti do samostojne občine?

»Pot do samostojne občine je bila težka. Naš prvi poskus je bil že v letu 1994, a nam kljub naši veliki želji in trudu to ni uspelo. Takrat so nas priključili v območje Destrnika in Trnovske vasi. Naj poudarim, da je bilo poleg števila prebivalcev (5000) še kar nekaj pogojev, katerih nismo v celoti izpolnjevali.

Po štirih letih naporov predstavnikov KS Sveti Andraž v Slovenskih goricah in drugih krajanov ter izvedenem referendumu, na katerem smo se z velikim odstotkom odločili za samostojno občino, nam je to v letu 1998 vendarle uspelo.

Najpomembnejše pri vsem tem je, da lahko sedaj v svoji občini sami odločamo o zadevah, ki se nanašajo na njeno delovanje in obstoj, in s tem neposredno vplivamo na kvaliteto življenja vseh nas, ki na tem območju živimo.«

Od ustanovitve smo bili priča kar precejšnjim spremembam v občini. Kateri dosežki se vam zdijo najpomembnejši? Na katere ste najbolj ponosni?

»Začetek delovanja naše občine je bil skoraj tako težek kot pot do samostojne občine. Začeli smo praktično iz nič. Pot od iskanja strokovnega kadra, urejanja prostorov za normalno delo občinske uprave do sprejemanja delitvene bilance s prejšnjimi občinami in začetka samostojnega finančnega poslovanja je bila zelo naporna.

Sprememb v občini je po mojem mnenju precej. Kot smo pred leti že zapisali v naše Novice, smo v tem času v investicije vložili približno štirikrat več denarja, kot v času, ko so o investicijah na našem področju odločali drugi. To je po mojem tudi najpomembnejša sprememba.

Dosežkov, po katerih me sprašujete, je bilo po mojem prepričanju veliko. Ne rečem, da ne bi bilo mogoče narediti še kaj več, če se v teh 10 letih obstoja občine ne bi bilo treba ukvarjati z nepotrebniimi spori in prepiri, ki so mi vzeli veliko časa in energije. Sicer pa je na območju celotne občine že nekaj časa zagotovljena vodovodna oskrba, asfaltiranih je preko 92 odstotkov cest, ki se po potrebi tudi modernizirajo. Prepričan sem, da bomo preostale makadamske cestne odseke v celoti modernizirali v nekaj letih. Zgrajena je bila tudi čistilna naprava za osnovno šolo in naselje Vitomarci, gradi se kanalizacijsko omrežje. Pred slabima dvema letoma smo na območju občine zagotovili tudi zdravstveno oskrbo, ko smo namestu predali zdravstveno ambulanto.

Naš največji dosežek so zagotovo zgrajeni osnovna šola, vrtec in telovadnica, kar je finančno tudi največji zalogaj v času obstoja te občine. Na ta dosežek sem sam najbolj ponosen, prepričan sem, pa da tudi velika večina nas vseh, še posebno tisti, ki navedeno uporabljamo.«

Kakšna je vizija razvoja občine v prihodnosti?

»Moja vizija razvoja občine v bližnji pa tudi v dolgoročnejši prihodnosti je v zagotavljanju višje kakovosti življenja, možnosti gradenj, priseljevanja, razvoja turizma, obrti in kmetijstva. Ta faza se je praktično že začela z modernizacijo cest oz. navezave naše občine na avtocesto, ki se bo začela izvajati v kratkem. S tem bomo bolj oz. hitreje dostopni in seveda bolj zanimivi za turiste in tudi tiste, ki bodo iskali možnost gradnje v mirnejših in naravno še neokrnjenih predelih Slovenskih goric. Nam pa bodo bolj oz. hitreje dostopni vsi kraji v bližnji in daljni okolici.

Razvoj občine oz. našega območja pa bi po mojem mnenju še naprej moral iti v smeri zagotavljanja višje kvalitete življenja nas vseh, kar je tudi poslanstvo oz. naloga naše občine.«

Kako boste 10 letnico občine praznovali kot občan in kako kot župan?

»Praznoval jo bom na prireditvah, ki so organizirane 28. in 29. junija, ko bomo zaznamovali 10 let obstoja in delovanja naše občine in hkrati počastili dan državnosti, ki tokrat ne bo pod lipo ampak v okviru te prireditve.«

Kaj bi ob praznovanju sporočili svojim občanom in občankam?

Občanke in občane vabim na prireditve, ki so organizirane ob prazniku občine Sveti Andraž, saj je prav, da skupaj počastimo naše skupne 10 letne dosežke in hkrati proslavimo dan državnosti, ki ga bomo zaradi datuma omenjenih prireditev zaznamovali nekaj dni kasneje.«

INTERVJU Z ALBINOM DRUZOVIČEM

Naša očarljiva okolica ima tudi svojo preteklost. Na vodilnih položajih tako v sedanosti kakor tudi v preteklosti ni bilo zmeraj z rožicami posuto.

Albin Druzovič je kot predsednik krajevne skupnosti (KS) Vitomarci v preteklosti znal izluščiti tisto dobro in gradil na tem. Bil je glavni akter pri prebijanju po poti do samostojne občine, zato se je treba ob 10. obletnici občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah spomniti tudi njegovega pomembnega političnega dela za naš kraj.

Bili ste predsednik KS v našem kraju. Česa se najbolj spominjate iz tistih časov?

„Leta 1998 smo dobili samostojno občino in to je bil največji dosežek tistega časa. Ponovno smo postali prepoznavni kot skupnost. Leta 1994 so nas namreč priključili skupni občini Destrnik–Trnovska vas brez našega imena Vitomarci, kar je bil hud udarec za našo KS. Čeprav smo, si upam trditi, bili kot KS leta 1994 v skupni občini Ptuj najrazvitejši na področju infrastrukture.“

Kakšna je bila vaša vloga pri osamosvojitvi občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah?

„Bil sem predsednik KS Vitomarci in odgovornost je bila velika. Tega sem se, skupaj s takratnim svetom KS tudi zavedal.“

Ali nam lahko opišete pot do naše samostojne občine?

„Pot je bila težka. Občina Ptuj je „šla narazen“. K Ptuj po zakonu nismo mogli biti več priključeni. KS Vitomarci je bila in je še danes kot občina majhna, z okoli 1200 prebivalci. Državni zakon pa je predpisoval 5.000 prebivalcev z redkimi izjemami po 4. a členu, z obmejnimi ali kakšnimi drugimi posebnostmi. Želeli so nas priključiti k Juršincem. Bali smo se, da se iz takšne združitve z Juršinci nikoli več ne bomo izvlekli. Zato je bila edina pot samostojna občina. Treba je bilo pridobiti politično voljo državnega zbora (lobiranje), ker zakonskih argumentov KS ni imela, razen volje krajanov na referendumu, ki smo ga izvedli, ter sklepa takratne občine Destrnik–Trnovska vas o razdružitvi občine, kateri smo pripadali. To je bilo moje politično delo, kot tudi delo naše

ekipe sveta KS ter zunanjih političnih sodelavcev, brez katerih ne bi šlo.“

Na katerem področju se vam zdi, da je občina Sveti Andraž v Slovenskih goricah z osamosvojitvijo najbolj pridobila? Zakaj?

“Pridobila je samostojnost in predvsem to, da sama odloča in ima svoj denar, ki ga po zakonu ali drugače pridobi od države.“

Ali bi morda kaj svetovali občini v prihodnje?

“Že leta 1990 sem trdil, da je samostojna občina velika prednost kot tudi nevarnost. Izkoristimo prednosti in posebnosti, ki jih imamo, in ustvarjajmo čim manj preprirov, pa bo šlo še bolje. Osnovna naloga občine je servis občanom za njihovo boljše življenje.“

Marija Ribič

POVZETEK 13. REDNE SEJE OBČINSKEGA SVETA

Kot ste lahko že uvodoma prebrali, je občinski svet na 13. redni seji za mandatno dobo 4 let oziroma do izteka mandata članov občinskega sveta imenoval uredniški odbor.

Odbor za negospodarstvo je predlagal nekaj sprememb in dopolnitev v Pravilniku za financiranje društev in v točkovnem sistemu Pravilnika za financiranje športnih društev. Pri prvem pravilniku so bile spremembe potrebne predvsem zaradi nesorazmerij med točkovanjem mednarodnih in občinskih prireditev, pri obeh pa tudi za večjo pripravljenost sodelovanja društev v skupnih občinskih akcijah. Občinski svet je predloge potrdil.

Zaradi spremembe zakonodaje je nastala potreba po spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi Javnega vzgojno-izobraževalnega in vzgojno-varstvenega zavoda OŠ Cerkevnik–Sv. Andraž. Na seji je bilo zavzeto stališče, da se preveri možnost o enakomerni zastopanosti predstavnikov obeh občin v svetu zavoda in podan predlog, da se v odlok zapiše, da vsaka občina samostojno ureja svoj šolski okoliš. Na naslednji seji bo tako v drugem branju ponovno obravnavan predlog s predlaganimi spremembami in dopolnitvami. Pri tej točki je občinski svetnik Darko Rojs predlagal, da bi vzporedno z naslednjimi volitvami izvedli referendum o imenu občine in posledično spremenili tudi vsa druga imena – šola in vrtec bi se imenovala enako kot ime občine, da bi prišlo do poenotenja imen in do večje prepoznavnosti občine.

Pri točki za imenovanje predstavnika v svet zavoda OŠ Cerkevnik–Sv. Andraž je župan povedal, da je prejšnja predstavnica Valerija Ilešič Toš pri-

pravljena še naprej aktivno sodelovati v svetu zavoda. Občinski svet je menil, da naj se predstavnik v svet zavoda imenuje na naslednji seji, ko bo sprejet tudi novi Odlok o ustanovitvi JVIVVZ OŠ Cerkevnik–Sv. Andraž in bo znano natančno število predstavnikov v svetu zavoda.

Pri pobudah in vprašanjih je občinski svetnik Simon Druzovič seznanil zbrane, da je Kmetijska zadruga Ptuj pripravljena odpreti Mercatorjevo franšizno trgovino pri že obstoječi Kmetijski zadrugi pod pogojem, da ji občina prepusti svoj delež lastništva. Župan je pojasnil, da je celotna površina zadružnih prostorov v lasti občine in da se strinja, da zadruga odkupi zemljišče in pritličje zgradbe ter odpre trgovino. O tem bo sklican sestanek s predstavniki zadruga.

Župan je na vprašanje Darka Rojs Občinski svet seznanil s potekom dopolnitve vloge na razpis za projekt Navezava na AC A5: MB–Lendava, pododsek Sp. Senarska. Občinski svet je pooblastil župana za dopolnitev, potrditev in podpis dokumenta identifikacije investicijskega projekta za ta projekt.

Ob vprašanju svetnice Marjance Dah o vračilu vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje je župan pojasnil, da je prispela poravnava v znesku 103.240,36 € in da bodo sredstva razdeljena občanom takoj po nakazilu tega denarja. Župan je občinski svet seznanil s prijavo na razpis za širokopasovno omrežje v občini.

Občinski svetnik Ivan Pučko je podal pobudo za ponovno namestitev cestnohitrostnih ovir pri šoli, na kar je župan pojasnil, da je bila ovira odstranjena zaradi razširitve ce-

ste in da je omenjena ovira prekratka, ter predlagal, da bi sočasno s cesto zgradili asfaltno oviro.

Občinski svet je seznanjen z novim poslovníkom nadzornega odbora.

Župan je občinski svet seznanil z vsebino zapisnika o inšpekcijskem pregledu pri zaposlitvi direktorice in računovodkinje.

Naslednja seja občinskega sveta bo 10. julija 2008, o njeni vsebini pa vam bomo znova poročali v naslednji številki.

*Občinska uprava
Darja Vudler*

VRAČANJE VLAGANJ V JAVNO TELEKOMUNIKACIJSKO OMREŽJE

Vse upravičence do vračila vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje (JTO) obveščamo, da je Občina Sveti Andraž v Slovenskih goricah dne 26. maja 2008 podpisala poravnavo za vračilo vlaganj v JTO z Republiko Slovenijo, ki jo zastopa Državno pravobranilstvo RS na Ptuj. Na podlagi poravnave in v skladu z zakonom o vračanju vlaganj v JTO je občinska uprava objavila v Uradnem vestniku seznam vseh, ki so upravičeni do vračila sredstev. Do vračila sredstev na podlagi podpisanega sporazuma niso upravičeni tisti, ki so sklenili pogodbe direktno s Telekomom in so zato zahtevke vlagali individualno.

Državno pravobranilstvo bo pisno poravnavo dostavilo Slovenski odškodninski družbi v 30 dneh od podpisa, ta pa mora obveznost iz sklenjene poravnave poravnati v 60 dneh od prejema poravnave na račun občine naslednice takratne KS Vitomarci. Upravi-

čenci bodo od občine prejeli ta sredstva v 30 dneh po prejemu vračila od Slovenske odškodninske družbe, kot je to določeno v Zakonu o vračanju vlaganj v JTO.

Višina vračila vlaganj je določena tako, da se od osnove za vračilo vlaganj, povečane za vrednost vloženega dela in materiala, odštejejo priključnina in prispevek SIS-u, namenska sredstva iz državnega proračuna ter stroški hišne inštalacije in terminalne opreme, če so namenska sredstva iz državnega proračuna, stroški hišne inštalacije in terminalne opreme tudi vključeni v znesku zahtevka. Priključnina in prispevek SIS-u se odštejeta tudi, če nista bila plačana ali če je bil upravičenec oproščen plačila.

Upravičenci po Pogodbi št. 3-3/8/1-94/VI (izgradnja telefonskega omrežja v letih 1994 in 1995) so podpisali izjave, da se odpovedujejo vračilu dolgoročnega kredita za iz-

gradnjo in vzpostavitev telefonskega priključka in da se znesek 500 DEM kot dotacija nameni za izgradnjo telefonskega omrežja na območju bivše KS Vitomarci, 1000 DEM pa se upošteva kot delno plačilo cene za sklenitev naročniškega razmerja. Zato so na podlagi podpisane pogodbe in izjave upravičeni do vračila **257 evrov (153 upravičencev)**. Vsi upravičenci lahko dobijo podpisane izjave na vpogled v občinski upravi.

Upravičenci po Sporazumu št. 9/82, Aneksu št. II k navedenemu sporazumu (izgradnja telefonskega omrežja od leta 1981 do leta 1983) pa so upravičeni do **577 evrov (77 upravičencev)**.

Izračuni so še informativne narave, saj bo vse zadeve v zvezi z vračanjem sredstev obravnavala še komisija za vračilo teh vlaganj.

Alenka Vršič

VOLITVE V ORGANE KGZS 2008

V nedeljo, 8. junija 2008, so potekale volitve v organe Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije (KGZS), in sicer so volilni upravičenci volili kandidate v Svet Kmetijsko-gozdarske zbornice, v odbore območnih enot KGZS in v odbore izpostav območnih enot.

Udeležba na volitvah je bila slaba, saj je v celi državi Sloveniji od 112.171 volivcev volilo le 13.104 oz. 11,68 % volivcev. V naši občini je na volišču glasovalo 11 volilnih upravičencev od skupno 192 vpisanih v volilnem imeniku.

Največ glasov (5) za Svet KGZS so volivci na območju naše občine namenili Kmečki listi-Društvu za razvoj kmetijstva in podeželja, dva glasova Društvu SKZ – Slovenski kmečki zvezi ter po en glas Kmečkemu društvu Nove Slovenije in Zvezi slovenske podeželske mladine.

Za volitve v Svet območne enote so volivci na območju naše občine namenili največ glasov (5) Društvu SKZ – Slovenski kmečki zvezi, dva glasova Zvezi slovenske podeželske

mladine in po en glas Forumu za kmetijstvo in podeželje SDS in Kmečki listi – Društvu za razvoj kmetijstva in podeželja. Prav tako največ oz. pet glasov so volivci na območju naše občine za volitve v odbor izpostave Ptuj namenili Kmečki listi – Društvu za razvoj kmetijstva in podeželja, po dva glasova Zvezi slovenske podeželske mladine in Društvu SKZ-Slovenski kmečki zvezi ter en glas Kmečkemu društvu Nove Slovenije.

Alenka Vršič

DRUŠTVO GOSPODINJ

NA IZLETU PO DOLENJSKI

V lepem sobotnem jutru 31. maja 2008 smo se članice Društva gospodinj Vitomarci z avtobusom odpeljale na enodnevni izlet na Dolenjsko. Najprej smo si ogledale grad Otočec, pozidan na enem od otokov reke Krke, ki je edini vodni grad na Slovenskem. Tam nas je pričakal grof Otoški, nam postregel s pogačo in kozarčkom cvička ter nas popeljal po grajskem dvorišču. Današnja grajska arhitektura je iz obdobja, ki označuje prehod romanike v gotiko. Varnost gradu pred silovitimi turškimi napadi je poleg rečne struge povečalo še novo zunanje obzidje, na vogalih utrjeno s polkrožnimi stolpi. Grajski park na otoku je nastal v času lastništva družine Schweiger – Larchenfeld, vendar se prvotna ureditev ni ohranila. Slikovitost parkovno urejenega otoka z gradom, ki se zrcali v gladini Krke,

ter beli labodi in grbci so svojevrstna značilnost Otočca. Potem smo si v Novem mestu ogledale stolno cerkev sv. Nikolaja (tudi Kapiteljska cerkev sv. Miklavža), eno najlepših in tudi najbolj prepoznavnih znamenitosti Novega mesta. Cerkev krasi vrh griča nad starim mestnim jedrom in je vidna daleč naokoli. Njene posebnosti so zanimiva arhitektura (preplet baročnega in gotskega stila ter lomljena vzdolžna os cerkve), bogata notranjost, oltarna slika sv. Nikolaja. Sledilo je kosilo pri Veseličevih v Metliki v Beli krajini. Pokrajina je značilno kraška, prepoznavna po brezah. Za Belo krajino je značilna tudi bela narodna noša iz platna oz. lana, ki pa nekoliko odstopa od tradicionalne slovenske noše, saj je skoraj povsem bela. Zelo znan belokranjski lik, ki preganja zimo - zeleni Jurij, tudi nosi to narodno nošo, le da ima čez še obleko iz brezovih vej. Ena od

značilnosti pokrajine je tudi belokranjsko kolo. Potem smo si v Adlešičih, na domačiji Cvitkovičevih, ogledale tkanje lanenega platna, belokranjske vezenine (prtčike, torbe različnih velikosti, brisače) in izdelovanje belokranjskih pisanic. Sledil je ogled galerije Božidarja Jakca v Kostanjevici na Krki, kjer hranijo likovna dela umetnosti 20. stoletja. S stalnimi zbirkami se v njej predstavljajo slovenski umetniki: Božidar Jakac, France in Tone Kralj, France Gorše, Jože Gorjup, Zoran Didek, Janez Boljka in Bogdan Borčič. Na ogled je tudi Pleterška zbirka evropskih mojstrov. Z občasnimi razstavami se predstavljajo sodobni slovenski in tuji umetniki. V nekdanji samostanski cerkvi Galerija Božidarja Jakca prireja razstave uveljavljenih slovenskih in tujih umetnikov. Zvečer smo se z lepimi občutki odpeljale proti domu.

OGLED ORHIDEJ V DOBROVNIKU IN MELEH PRI RADGONI

Osmega marca letos smo se članice društva gospodinj v velikem številu odpeljale v vas Dobrovnik, kjer smo si ogledale veliko vrst orhidej in tropski vrt. Na več milijonov let staro morskotropsko dno nekdanjega Panonskega morja so postavili tropski rastlinjak. Zraven rastlinjaka so zvrtili vrtino, katere voda ga ogreva in tako omogoča uspešno gojenje tropskih rastlin. Odločili so se za gojenje že vrsto let najbolj priljubljene cvetoče lončnice v Evropi, imenovane falenopsis. Zaradi preprostega gojenja in čudovitih cvetov je temu rodu

orhidej nedvomno zagotovljena lepa prihodnost. Nato smo se odpeljale malo naprej, kjer smo si v tej vasi ogledale razstavo pirhohov, ki jo je pripravil aktiv kmečkih žena.

Sledil je ogled lončarstva, kjer se še danes tretja generacija družine Bojanec ukvarja s to obrtjo in proizvodnjo keramike. Poleg tradicionalnih izdelkov izdeluje gospodinjsko in ognjevarno keramiko (posode za izpod peke, posode za bograč ...). Lončarstvo Bojnec sodeluje tudi z galerijo Oskar. Lončarska vas se razprostira v avtohtonem okolju panonskega sveta. Na ogled sta dve prestavljeni cimprači. V prvi

je stalna razstava filovskih lončarjev 20. stoletja, kjer so zbrani in prikazani izdelki lončarskih mojstrov. V drugi cimprači je na ogled razstava Društva keramikov in lončarjev Slovenije. V muzeju hranijo staro kopasto peč za žganje črne lončevine. Na koncu smo se odpeljale na ogled razstave orhidej in tropskih metuljev v Gornjo Radgono.

V prostorih znane vrtnarije Kurbus v Meleh pri Gornji Radgoni so pripravili prodajno razstavo tropskih orhidej in živih tropskih metuljev. Na ogled je bilo nad 150 sort orhidej, katere je bilo mogoče tudi kupiti.

PALAČINKE, POLNJENE S PURANJIM MESOM

Sestavine: 20 dag moke, 4 dl mleka, 2 jajci, sol, olje. **Nadev:** 30 dag puranjih prsi, margarina, sol, poper, muškatni orešek, paprika, kisle kumarice, kislá smetana, moka, jajca, drobtine, olje. Moko, mleko, jajci in sol zmešamo v gladko testo. V pokriti posodi

ga pustimo nekaj časa počivati. V ponvi razgrejemo malo olja in spečemo 8 tankih palačink.

Nadev: Puranje meso operemo, osušimo in narežemo na majhne kocke. V ponvi segrejemo margarino in na njej popečemo meso. Začnimo ga s soljo in poprom. Po približno 10 minutah dodamo še muškatni orešek, narezane kisle kumarice in na koc-

ke narezano papriko. Pražimo še 5 minut. Na koncu dodamo kisló smetano in dobro premešamo. Nadev namažemo na palačinke in jih zložimo na trikotnik. Po robovih jih zapremo z zobotrebci. Palačinke paniramo v moki, stepenih jajcih in drobtinah, nato pa jih ocvremo na vročem olju.

*Zapisala tajnica društva
Elizabeta Kosec*

DRUŠTVO UPOKOJENCEV

UPOKOJENCI POLETI

Poletje je tu in s tem čas poletnih aktivnosti. Občni zbor smo opravili. Na njem smo izvolili upravni odbor društva, sprejeli program dela in zahteve po višjih dohodkih – posebno za upokojence in zaposlene s 300 ali 400 evri dohodkov, ter opravili še kaj. Sklepi zahtev se delno uresničujejo, saj bodo dobili upokojenci še draginjski dodatek. Za zaposlene se podpisujejo sporazumi. Dobilo se bo od 100 do 193 evra, odvisno od pokojnine. Malo, a vsaj nekaj je.

Za praznik (10 let občine in dan državnosti s proslavo) bo 29. junija v Mužah srečanje Andrašovčanov, tam bodo

za del Rjavcev pod Lovrecem. Ostali pridite v Muže. Ves dan se bo marsikaj zanimivega dogajalo.

Ob prazniku bo izšel Vodnik po naši občini. Njegovi soustvarjalci smo upokojenci - od predsednika Kupčiča do mnogih članov, ki smo zbirali gradivo in postorili še kaj. Brez pomoči pripovedovalcev po vaseh ne bi bilo zbranega toliko gradiva. Hvala jim.

tudi maša omenjena proslava in še marsikaj. Naloga našega in vinogradniškega društva je pohod v Muže (druga društva imajo svoje). Organiziran bo prevoz, na pot se lahko odpravite peš, s kolesi ali avtomobili. Shod bo ob 9. uri pri Gomziju v Novincih-Slavšini in na križišču v Košarjaku. Prav tako ob 9. uri v Drbetincih pri Mojci in Albinu in ob isti uri pri cerkvi v Vitomarcih. Ob 9. uri tudi pri mlekarni Rebrec na Gibini in na križišču v gozdu

Vsebina Vodnika nam govori sledeče: Ponosni bodimo na naš kraj, dom in občino, saj imamo veliko in neprecenljivo bogastvo v naravni, zgodovinski in kulturni dediščini. Rekli bi lahko kapo dol in hvala našim prednikom in sedanjemu rodu, da se je vsaj toliko ohranilo. Zadolžitev sedanjemu rodu, to je nam, pa je, da čim več tega ohranimo poznejšim rodovom, našim otrokom in vnukom. Za vzgled so nam lahko Gom-

zijevo iz Novincev. Pri tem ima društvo še veliko načrtov. Pomagajte in sodelujte.

Ob izidu Vodnika hvala Zorkovi družini, posebno mag. Danici in prof. Alenki. Hvala vodstvu naše občine in članom občinskega sveta. Hvala Bogdanu Berlaku, moji družini, UO upokojencev in UO društva vinogradništva in sadjarstva ter drugim.

Za doureditev muzeja v domu društva upokojencev še naprej zbiramo stare fotografije. Upamo tudi, da bomo pridobili še kaj slikarskih umetnin z upodobitvijo Slovenskih goric ali naše občine. O tem tečejo dogovori s slikarsko sekcijo Društva upokojencev Ptuj.

Pred nami so izleti in romanja po programu in še kaj. Predvideni so romanje na Brezje in ogled še česa drugega ter romanje - izlet na Sveto goro (Nova Gorica), v Doberdob in najverjetneje v Lipico.

Vabljeni ste tudi na srečanje upokojencev v Moškanjce. Srečanje članov našega društva pa bo prve dni oktobra. Druge aktivnosti kot so šport, pikado, projekt za starejše in drugo, tečejo kot po navadi. Upravni odbor vam želi prijetno poletje, mnogo zdravja in seveda nasvidenje v čim večjem številu v Mužah 29. junija.

*Predsednik
Edi Kupčič*

KMN VITOMARCI

TURNIR V VITOMARCIIH BO SPET AVGUSTA

Člani KMN Vitomarci smo želeli v začetku junija izpeljati že 8. tradicionalni nočni turnir v malem nogometu, žal pa nam jo je že drugo leto zagodlo vreme in smo morali prireditve preložiti.

Odigrana je bila le prijateljska tekma med domačimi in veteranskimi igralci iz Benedikta. Novi termin turnirja je 30. avgust 2008 in že danes vljudno vabljeni.

V nadaljevanju si lahko preberete celoten program prireditve.

8. Sandijev memorial

Klub malega nogometa Vitomarci Petlja prireja 8. tradicionalni Sandijev memorial, NOČNI TURNIR V MALEM NOGOMETU, ki bo **v SOBOTO. 30. avgusta 2008, na asfaltnem igrišču pri OŠ v Vitomarciih.**

Program prireditve:

SOBOTA 30. 8. 2008

13.00 - prijateljska tekma ekip do 16 let

14.00 - veteranski turnir povabljenih ekip

20.00 - Sandijev memorialni turnir za prehodni pokal

Rok prijav in žreb za članski turnir: NA DAN TURNIRJA DO 19.30 ali po telefonu 031 634 847

Prvih 5 prijavljenih ekip bo deležnih 15 % popusta na prijavnino.

Nagradni sklad:

1. mesto 560 € + pokal + prehodni pokal

2. mesto 260 € + pokal

3. mesto 160 € + pokal

4. mesto praktična nagrada v vrednosti 100 €

Dosedanji zmagovalci turnirja:

2001 - KMN Mizarstvo Širovnik

2002 - KMN Branik Talci mesa rija Fekonja

2003 - KMN Zlatarstvo Grabušnik Maribor

2004 - KMN Vitomarci Petlja

2005 - KMN Tomaž RTV Kupčič

2006 - KMN Vitomarci Petlja

2007 - KMN Bubi bar

Bogate nagrade za najboljšega igralca, vratarja in peterko turnirja in fair-play ekipo **BOGAT SREČELOV!**

Za primerno vzdušje bodo poskrbele simpatične hostese, za pijačo in jedačo bo prav tako poskrbljeno.

Turnir je posvečen spominu na tragično preminulega igralca našega kluba Sandija Toša.

Informacije:
031 634 847 (Darko),
051 367 899 (Peter)

Darko Rojs

PGD VITOMARCI

AKTIVNOSTI PGD VITOMARCI V MINULIH MESECIH

Društvo je na svoji seji določilo 16-članski upravni odbor. Njegovi člani so sklenili, da se izvedejo naslednje aktivnosti:

Izdelovanje presmeca

V marcu smo izdelali in postavili butaro-»presmec«. Sodelovalo je 20 članov, ki so pridno priskrbeli zelenje, čeprav je bila letos cvetna nedelja že zgodaj. Proti koncu aprila smo presmec pospravili.

Presmec smo odnesli pred cerkev in ga tam postavili

Takoj smo se lotili priprav za postavitve mlaja, tega smo postavili zadnjega aprila. Drevo smo dobili pri gospodarju Vinku Kocuvan, za kar se mu še enkrat lepo zahvaljujemo.

Pri pripravi in postavitvi je sodelovalo 18 članov ter gospodar Hrga iz Gabrnika, ki nam

je drevo tudi postavil.

Postavitev presmeca

Letos smo že tretje leto imeli kresovanje pri Vladu Krambergerju. Hvala vsem članom in članicam, ki so se trudili pri pripravi in izvedbi kresovanja.

Naslednji dan, 4. 5. 2008, smo se udeležili svete maše, ker je bila Florjanova nedelja. Sveti Florjan je namreč zavetnik gasilcev. Maši je prisostvovalo 14 naših članov in članic.

Slovenski gasilski muzej v Metliki

Nadalje so se pričele priprave na 15. kongres Gasilske zveze Slovenije, ki je vsakih 5 let. Letošnji je bil v Krškem, kar smo izkoristili za kratek izlet

po Metliki in okolici. Ker smo se peljali z avtobusom, smo s seboj povabili sosednje PGD Biš-Trnovska vas. Skupno nas je bilo 52 članov in članic, 5 pa se nas je udeležilo še nočne parade v Krškem.

Odkar imamo datum 15. 6. 2008 določen za medzvezno gasilsko tekmovanje pri nas v Müžah, potekajo redne gasilske vaje dvakrat tedensko. Tekmovanja se bo udeležilo 17 ekip iz treh gasilskih zvez.

Izdelki iz lana

Redno smo na voljo in pomoč krajanom ali društvom. Tako smo zadnje dni v maju očistili palmo pred župniščem.

Sodelovali bomo tudi na lovski prireditvi in ob 10-letnici občine.

*Predsednik PGD Vitomarci
Franc Šoštarič*

VINOGRADNIŠKO-SADJARSKO DRUŠTVO

Pozdravljeni!

Bližamo se poletju, vendar po vremenu se nam to nekako ne zdi.

Po vročini v maju in ko smo se tako sprehajali po sadovnjakih in vinogradih, je kazalo, da letos ne bomo toliko škropili, da nam bo to prihranjeno časovno in finančno, vendar smo se pošteno ušтели.

Škropimo, in ko poškropimo, bi morali še enkrat, vendar ne gre, ker vedno dežuje, preneha samo toliko, da spet poškropimo, da lahko dež spet vse umije.

Narava bo letos neusmiljena, kar nekako nas zavaja, zahteva veliko naše spretnosti in iznajdljivosti, zahteva naše znanje in potrpežljivost, vendar ni bilo leta, da se mi ne izkažemo in pridelamo naše rezultate, resda z nekaj muke, ampak jeseni so naši dosežki vidni.

Rada bi prikazala letoletni trud. Vinogradnikom je to lažje, lahko pokažejo, ponudijo, se mogoče malo pohvalijo, sadjarji pa so za takšna ocenjevanja prikrajšani.

21. aprila smo na kmetiji Janeza in Simona Druzoviča v Drbetin-
cich izvedli že 6 ocenjevanje vin. Prinesenih je bilo kar 56 vzorcev, kar je največ doslej.

Povprečna ocena vin rednih trgatev je bila 18,09, s predikatnimi vini pa kar 18,17, zato smo lahko zelo zadovoljni. Tudi letos nam je nekaj vzorcev ponagajalo, tako da jih je komisija izločila, vendar to ne pomeni, da smo razočarani, ampak nam to zagotavlja voljo in trmo za naprej.

Predsednik komisije je bil mag. Anton Vodovnik, sestavljali pa so jo še Terezija Meško, mag. Anton Skaza, Andrej Rebernišek in Simon Druzovič, ki se je letos prvič odločil za to zahtevno nalogo. Za zelo korektno in odlično opravljeno nalogo si zasluži čestitke, saj so nos in druga njegova čutila značilnosti vina odlično zaznavala.

Predstavila vam bom rezultate ocenjevanja vin, za njihovo pokušnjo vin pa vam bo Društvo vinogradnikov Vitomarci na razpolago 29. junija ob prireditvi v čast 10 letnice občine Sv. Andraž.

Najvišjo oceno 18,07 za zvrst si je prislužil Andrej Doberšek iz Dornave, ostale zvrsti so pridelali Drago Zorko, Alojz Fekonja, Ivan Šilec in Mojca, Marjan Druzovič.

Laškemu rizlingu z oceno 18,20 Simona Druzoviča so sledili Ivan Čeh, Janez Druzovič, Karl Veršič in Mojca, Marjan Druzovič. Beli pinot Draga Zorka si je prislužil oceno 17,97, konkuriral mu je Marko Toplak. Najboljši chardonnay z oceno 18,27 je pridelal Janez Druzovič, sledila sta mu sina Simon in Marjan Druzovič.

Pri sorti sivi pinot je najvišjio oceno 18,33 dosegel vzorec od Mojce in Marjana Druzoviča, ostali vzorci so bili last Edija Kupčiča, Simona Druzoviča in Marka Toplaka.

Prav tako z oceno 18,33 je Albin Druzovič ponudil sorto renski rizling, sledili so Mojca, Marjan Druzovič, Karl Veršič, Alojz Hanželj, Drago Zorko.

Predstavili sta se tudi dve rdeči sorti, in sicer modra frankinja

Mojce in Marjana Druzoviča in modri pinot Simona Druzoviča. Najboljši sauvignon z oceno 18,33 je pridelal Alojz Hanželj, sledili so mu Ivan Pučko, Edi Kupčič, Simon Druzovič in Marko Toplak.

Marko Toplak je pridelal tudi edini muškato tonel, in to z oceno 18,33.

Tramince so ponudili vinogradniki s priimkom Druzovič, in sicer najboljšega Simon z oceno 18,33, za njim Albin, Janez, Mojca in Marjan.

Najštevilčnejše zastopana je bila sorta rumeni muškato z 10 uspešnimi vzorci. Najboljšo oceno sta si prislužila Ivan Pučko in Simon Druzovič, in sicer 18,30, sledili so Janez Petrovič, Marko Toplak, Karl Veršič, Edi Čeh, Janez, Albin Druzovič, Drago Zorko in Drago Doberšek.

Ocenili smo tudi pet predikatnih vin.

Edi Kupčič je pridelal kar tri predikate:

Sauvignon - pozna trgatev, letnik 2007, z oceno 18,50; dišeči traminec - pozna trgatev, letnik 2007, z oceno 18,63 in dišeči traminec - izbor, letnik 2007, z oceno 18,97.

Simon Druzovič je pridelal laški rizling - jagodni izbor, letnik 2006, z oceno 19,23.

Vino z najvišjo oceno na ocenjevanju pa sva pridelala Mojca in Marjan Druzovič - za traminec - suhi jagodni izbor, letnik 2006, zanj sva dobila 19,60 točke.

Podelitev priznanj so nam omogočili ob počastitvi 10 letnice občine Sv. Andraž po uradnem slovesnem delu dneva.

Vsem hvala za sodelovanje in podporo v društvu, hkrati pa vas vabim, da nas obiščete 29. junija pri stojnici v Mūžah.

Lep pozdrav

Mojca Druzovič

PROJEKT MAVRIČNIKI NA PODRUŽNIČNI OŠ VITOMARCI

PROJEKT MAVRIČNIKI NA PODRUŽNIČNI OŠ VITOMARCI

Na podružnični OŠ Vitomarci so se učenci 2. razreda in 15 ostalih učencev od prvega do šestega razreda vključili v mednarodni projekt Mavričniki, posvečen varovanju narave.

Ustvarjanje v projektu izjemno pozitivno vpliva na učence v vsakdanjem življenju (šola, dom). Ob prebiranju knjige, raziskovanju spletne strani, ugotavljanju uporabnosti odpadnih materialov, pomena življenja rastlin, pridobivanja zdravju prijazne hrane, varčevanju z energijo, izmišljanju novih mavričnih iger smo ugotovili, da se skozi mavrico z vrtavko ne pride le v pravljico, pač pa tudi in predvsem do modrega reševanja planeta, naj si bo to namišljeni planet Jonija, ki smo ga spoznali v zgodbi, ali Zemlja.

Ugotovili smo, da prav ona kliče na pomoč in potrebuje našo skupno pomoč. Prizadevali smo si za ozaveščanje ob problemu onesnaženosti in o koristni uporabi energije.

Nekaj naših aktivnosti:

- Zrno po zrno pogača (Spoznavali smo pot zrna od zemlje do mline in kruha. Izdelovali smo mline iz odpadnih materialov, pekli kruhke...)
- Spoznavali smo pomen rastlin za življenje (Njihov pomen za zrak. Delali smo potaknjence rastlin in zanje skrbeli.)
- Zdravilne rastline (Spoznavali smo zdravilne rastline: regrat, smrekovi vršički, bezeg,

kopriva. Kuhali smo sirup, pripravili smrekov med, sušili bezgove cvetove za zdravilen čaj.)

- Ločujemo odpadke (Spoznavali smo pomen ločevanja odpadkov in ugotovili, da smo z njimi lahko tudi ustvarjalni.)
- Lutkovna igra (Iz odpadnih in naravnih materialov smo izdelovali lončke, zvončke, ptičje krmilnice, lutke. V tem času pa pripravljamo lutkovno predstavo, na katero ste vljudno povabljeni.)

S projektom želimo opozoriti na ogroženost našega planeta in pri tem pozvati otroke in odrasle k varčevanju z energijo, ločevanju odpadkov

ter tako h kvalitetnejšemu in zdravju prijaznemu življenju.

*Mentorica Andreja Černel
in učenci POŠ Vitomarci*

OBISK EKO KMETIJE

Učiteljica nam je povedala, da si bomo šli ogledat eko-kmetijo v Jarenino. Bili smo preseñeni in radovedni.

V torek, 18. 3., smo se ob 8. uri z avtobusom odpravili v Jarenino. Ko smo prišli na kmetijo, nam je mladi kmetovalec najprej pripovedoval o zgodovini te kmetije. Pokazal nam je vrste starih dreves in sadeže.

Nato nam je pokazal hišico, kjer živijo »štrigle«. Ogledali smo si kurnik in hlev, v katerem imajo ovce, ovne in jagenjčke. Imajo tudi zajce, najstarejšo kravo, teličke in bike. Na koncu ogleda kmetije smo šli v staro kmečko hišo na kruh iz starih vrst žitaric, namazan z domačo marmelado, ter na sok in čaj.

Ko smo se peljali domov, smo si na avtobusu ogledali risani film Vesele nogice.

Na eko-kmetiji mi je bilo zanimivo. Veliko sem se naučil o tem, o čemer prej sploh nisem vedel. Bilo je super.

Alen Gavez 6. b

EKO ŠOLA SE PREDSTAVI

EKO DEJAVNOSTI NA POŠ VITOMARCI

Letošnje aktivnosti smo izvedli v treh vsebinskih sklopih: Zdravo življenje, Razvijanje pozitivnih medsebojnih odnosov in Varčevanje z energijo.

Sodelovali smo še v naslednjih projektih: natečaj voščilnic, eko-kviz za OŠ, ekobralna značka, zbiranje izrabljenih tonerjev in kartuš in v akciji zbiranja papirja za Šport Špas. Učenci so pripravljali prispevke za tiskane ali elektronske medije v lokalnem ali širšem okolju. Vse leto in v okviru posebnih dnevo smo obravnavali vsebine o zdravem življenju. Obiskali smo eko-kmetijo, kjer smo se seznanili z razlikami med intenzivnim in ekološkim pridelovanjem hrane. V okviru te teme so učenci spoznali prehransko piramido, ves teden so vodili dnevnik prehranjevanja in tekočine, ki so jo popili. Ostati zdravi in živeti v sožitju s samim seboj

in z drugimi nam bo uspelo le, če bomo v to vložili lasten trud in hotenje. Zdravje namreč ni za zmeraj dana vrednota, čeprav mladi pogosto mislijo tako. Zato je bistvena promocija kakovosti življenja, telesne, duševne in družbene blaginje posameznika. Po skupinah so obravnavali razna poživila, po katerih posegajo mladi. Ta problematika je bila predstavljena tudi staršem na roditeljskih sestankih. Otroci imajo v šoli na razpolago sadje. Čebelar jih je seznanil o vrednosti medu v prehrani. Udeležili smo se akcije-za pomoč prizadetim v neurju. Denar, ki sta ga zbrala šola in vrtec, smo nakazali OŠ Železniki.

Na šoli je potekala ekobralna značka. Pri izvedbi nam je pomagala knjižničarka. Vključeni so bili učenci od 1. do 6. razreda. Osvojilo jo je 51 učencev. S čistilnimi akcijami smo polepšali okolico šole in kraj. Otroci so ločevali odpadke v šoli in doma. Pri zbiranju starega papirja so pomagali

tudi krajan. Sodelujemo v akciji ekopaketa, prav tako smo se pridružili fundaciji Pismo srca. Zbirali smo izrabljene tonerje, kartuše in trakove. Učenci so tekmovali v eko kvizu s temo-Urbana naselja. Sodelovalo je 11 učencev druge triade. Dominik Čeh se je s 24 točkami uvrstil na državno tekmovanje, kjer je dosegel dober rezultat. Pri delu v šoli smo vključevali tudi krajane: Društvo gospodinj Vitomarci, Čebelarsko društvo Juršinci, Občino Sv. Andraž in starše učencev. Naše eko-dejavnosti je predstavil Radio Ptuj. Ob zaključku so učenci svoje rezultate prikazali na razstavi, na katero so bili povabljeni vsi krajan. Ogledali so si nekaj video-kaset z ekološko vsebino. Trudimo se, da bi poleg urejenega življenja v šoli in doma, prispevali k rasti okoljske kulture v širšem okolju.

*Marija Hren
Mentorica*

DOŽIVLJAJI Z IZLETA

V sredo, 21. 5. 2008 smo imeli končni izlet. Ogledali smo si tri točke. To so bile Rimska nekropola in jama Pekel v Šempetru in v Logarski dolini slap Rinka.

Zjutraj nekaj pred osmo uro smo krenili na pot. Peljali smo se mimo Ptuja in nato na avtocesto v Slovenski Bistrici. Ko smo prispeli v Šempeter, smo si najprej ogledali Rimsko nekropolo. To je pokopališče, kjer so imeli Rimljani svoje grobnice. Imeli smo tudi vodičko, ki nas je vodila in nam opisala grobnice Rimljanov ter nam povedala veliko zanimivega. Bogati Rimljani so

imeli velike grobnice, revnejši pa manjše in brez poslikave na grobnici. Nato smo se odpeljali do druge točke, ki je bila prav tako v Šempetru, nekaj kilometrov oddaljena, to je bila jama Pekel. Preden smo se odpravili v jamo, smo še pomalicali. Tudi v jami Pekel je bila vodička. Povedala nam je, da se jama imenuje po reki Peklenščici, ki teče iz jame, in po vhodu, ki je oblikovan v podobi hudička. V jami je bilo prav zabavno. Videli pa smo še različne figure kapnikov. To so bile žaba, slon brez rilca, zavese in drugo. Ko smo prišli iz jame, smo si lah-

ko kupili spominke. Nato smo odpeljali še do zadnje točke. To je bil slap Rinka. Nekaj metrov smo odšli do slapa peš. Slap je visok devetdeset metrov. Zraven je bilo še Orlovo gnezdo, kjer smo si lahko kupili spominke. Med vožnjo od slapa Rinke smo si ogledovali lepe Kamniško-Savinjske Alpe. Nato so nas starši že počakali pri šoli.

Tega dne ne bom nikoli pozabila, saj mi je ostal dobro v spominu.

Nika Rojko, 5. b

PESMI

SANJE, SANJE, JOJ ME, JOJ

Večer hiti v temno noč.
Luna kliče: »Na pomoč!
Kje ste, moje zvezdice?
Pridite, pomagajte!

Jan je padel v strašne sanje,
zlezimo brž, hitro vanje.«
Tam on joče in trepeče,
strašni zmaj mu krofe peče.

Katastrofa je velika,
Jana krof nikdar ne mika!

Na vrhu krofa čokolada,
iz njega cedi se marmelada.

»Kaj storiti?« luna pravi,
»Janu meša se po glavi!«

Ubožec bi rad špinačo jedel,
kislo zelje rad bi snedel.

Preženimo brž sanje te,
prisanjajmo mu rožnate.

Naj sonce brž se prebudi,
Jana s tem razveseli.
Sanje, sanje, joj me, joj,
lepše bodite nocoj!

*OŠ Cerkvjenjak-Sv. Andraž, POŠ
Vitomarci:
5. razred:
Anamari Tancoš pod mentor-
stvom učiteljice Andreje Černel*

MESTO ČAR

Sanje so kot klopotanje.
Veter skoči na klopotec
in zaziblje se v branje.

Tiho, glasno kot vihar
se podi v mesto Čar.

Tam so vile in princese,
same mlade so klovnese.

Rade čarajo zdravnike,
tiste, ki zdravijo bolnike.

Če zdravila zanje ni,
pričarajo tablete tri.

Prvo za ljubezen pravo,
drugo za zabavo zdravo,
tretjo pa za to,
da lepe sanje resničnost postanejo.

*OŠ Cerkvjenjak-Sv. Andraž,
POŠ Vitomarci:
Učenci 2. razreda in Ana Horvat
pod mentorstvom učiteljice
Andreje Černel*

SANJAM O...

Sanjam o letečem psu,
sanjam zajca na motorju,
sanjam kravo, ki se smeje,
in pa pujsa sredi veje.

Vsi veseli, nasmejani,
okoli luknje vsi so zbrani.
V njej pa nekaj se blešči,
kar vsak dan se ne dobi.

To je sreča, ki žari,
v njej prijatelj se smeji.
Novo družbo so dobili
in se je razveselili.

Jaz sem ta bleščeča krogla,
ki v sanjah se smeji.
Zajcu, pujsu in pa kravi
pa prijateljstvo deli.

*Učenci 2. b OŠ Cerkvjenjak-Sv.
Andraž, POŠ Vitomarci:
Benjamin Klejnošek, Jan Soto
- Vargas, Tina Brotšnajder
pod mentorstvom učiteljice
Andreje Černel*

Poglejte, za vožnjo s kolesom potrebujem tudi čelado.

VSI NA KOLO - ZA ZDRAVO TELO!

Tudi otroci iz vrtca so udeleženci v prometu. Hodijo po pločniku ali ob robu ceste, prečkajo cesto, se vsak dan v avtosedežih (pripeti z varnostnim pasom) vozijo v vrtec in domov ter se vozijo s kolesom po dvoriščih ali tudi že kam dlje.

Pregovor pravi, da je navada železna srajca; in ravno zato otroke navajajmo, da so pravila v prometu bistvenega pomena za varnost vseh udeležencev.

wšolsko igrišče je zelo primerno za učenje vožnje s kolesom.

Lepo poletje
in SREČNO VOŽNJO!
W

*Fotografije (28. 05. 2008) in
besedilo: Darja Mar, vzgojiteljica*

MATERINSKI DAN

Komaj smo preživeli Valentina, ki ima ključ do srčnih korenin, že smo hiteli novim praznikom naproti. V marcu ni manjkalo takšnih ali drugačnih dogodkov. Obiskal nas je velikonočni zajček, tako da nam izgovorov za praznovanja ni bilo treba iskati. Srčke in podobne valentinčke so v izložbah zamenjala druga gesla, ki so nas prepričevala, da njihov izdelek nujno potrebujemo doma. Vsi smo se tiho pogovarjali, kaj bo kdo komu kupil. Nekateri dlje skrbno izbirajo darilo za ljubljeno osebo, spet drugi ujamejo zadnji trenutek, da kupijo lončnico, ki je še ostala v cvetličarni.

Pozornost bi rada usmerila na vprašanje, kdo v družini prav-

zaprav praznuje. Navadno pravimo, naj se tedaj še posebno moške in otroci posvetijo ženam ali mamam, ker so pogosto glavno vezivo družine.

Sodobne smernice družinske vzgoje tudi očetu pripisujejo pomen, ki ga ne moremo kar zanemariti. Vse bolj poudarjamo njegovo vlogo, ki ima ne nazadnje kar nekaj zakonsko dovoljenih možnosti, da družino svojstveno in nepogrešljivo povezuje.

Nepogrešljiv član, ki je iz zakoncev naredil starše, je otrok. V marcu smo se v vrtcu pripravljali na nastop za svoje drage in skrbno izdelali simbolično darilo. Prav tako smo se več po-

govarjali o družini.

Otroci se o sebi in svojem razvoju radi pogovarjajo. Vedno znova so navdušeni nad kakšno zanimivo zgodbo o sebi, ko so bili še dojenčki in malčki. Včasih nas presenetijo s kakšnim zgodnjim spominom, ki so ga ohranili.

Otrok in partner ta torej vse bolj sestavni del ženskega praznovanja v marcu. Skupni praznovanja lahko sledita skupno kosilo ali večerja ob prijetnem kramljanju. Včasih se celo mama ta dan še bolj potrudi, da s kakšno kuharsko specialiteto preseneti svoje bližnje.

Vse bolj se oddaljujejo tista prav ženska praznovanja, ki smo jih poznali nekoč, vendar to ne pomeni, da se ne moremo takrat poveseliti s prijateljicami ali sodelavkami, s samskimi ali poročenimi, z materami ali tistimi, ki se za ta korak ne bodo odločile ali ga ne morejo narediti.

*Mateja Gavez,
vrtec Sv. Andraž*

PRISPEVKI OBČANOV

NEKOČ, DANES ...

Še en teden, popolnoma enak vsakemu drugemu. Rano jutranje vstajanje, delo – zvedavi in radovedni otroški pogledi skozi ves dan in zvečer zaslužen počitek.

Ponedeljek, torek, sreda, četrtek, petek – enako skorajda vsak dan. Delo, dom, družina.

In potem sobota. Lep pomladni dan. Sama sedim na klopci in zamišljeno zrem v naravo. Počitek. Vonj po sveže pokošeni travi mi odnese misli daleč proč, v moje otroštvo.

V spomin se mi prikrađa majhna deklica kratkih rjavih las, oblečena v rožnato krilce in roza majico.

Ura je bila tri popoldan. Brezskrbno je posedala v senci jablane in risala. Ure, minute,

sekunde – dragocen čas je mineval, toda deklica je še zmeraj risala. Nič je ni motilo, bila je zaposlena le z risanjem. Izpod njene roke so nastajali cvetoči travniki, njiva, potok, drevesa

... Med njivo in travnikom se je vila potka, ki je pripeljala do hiše. Narisala je domačo hišo z okolico.

Nežna sapica me je prebudila iz mojih misli. Nasmehnila sem se. Dekletce, ki se mi je malo poprej prikradlo v misli, sem bila jaz pred mnogimi leti.

Od otroštva se je marsikaj spremenilo, nič več ni časa brez skrbi, toda nekaj je kljub vsemu ostalo enako in se zakoreninilo globoko v meni.

To je življenje na podeželju, prelepo pisano okolje, splet prostranih obdelanih polj, pašnikov, travnikov, vinogradov, sadovnjakov ...

To je moja okolica – občina Sveti Andraž v Slovenskih goricah. Tu živim od rojstva in upam, da bom tukaj ostala tudi v prihodnosti.

Marija Ribič

OBNOVA KAPELE V DRBETINCIH

V aprilu smo v drbetinsko kapelo namestili sistem električnega zvonjenja, tako da zdaj v njej zvoní vsaki dan ob 12. uri in ob smrti vaščana.

Z obnovo smo želeli ohraniti tradicijo zvonjenja zvonov v kapelah.

Nekoč so zvonili ročno, ker čas beži in tehnologija napreduje, pa smo se tudi pri naši hiši Pri kapeli v Drbetincih 26 odločili za posodobitev.

Ob namestitvi pogona smo na zvonu opazili napis:

»MARIJA V SMRTNI BRITKOSTI TOLAŽI NAS«

Na zvonu je tudi letnica Drbetinci 1930, narejen v Livarni zvonglas Maribor.

Botra zvona je bila Marija Zelenko, njegova naročnika pa

Anton Ljubec in Alojz Albin Šešerko.

Zvon ima kratko zgodovino. Med drugo svetovno vojno sta ga vaščana Kajnih in Muhič skrila v pekel in ga zakopala, saj bi ga drugače pretopili v železo. Tako je preživel vojno in bil vrnjen v kapelo.

K pobudi za namestitev električnega sistema zvonjenja

smo povabili vse vaščane v Drbetincih in dela sosednje Čagone ter občino Sv. Andraž s skupino svetnikov prosili za finančno pomoč. Prav vsi so se lepo odzvali, zato se ob tej priložnosti vsem, ki ste prispevali finančno in materialno, iskreno zahvaljujemo.

Zahvaljujemo se tudi farnemu župniku Janezu Vagnerju za opravljen blagoslov zvona in kapele v petek, 2. maja, ko je po blagoslovu zvon v kapeli z njegovo pomočjo prvič električno zazvonil.

Hiša Pri kapeli

ČISTILNA AKCIJA

Bilo bi lepo, če bi lahko napisala, da se je čistilne akcije v soboto, 5. 4. 2008, udeležilo veliko ljudi, pa vendar temu ni tako. V »Košarjaku« nas je bilo komaj šest. Pa bi nas lahko bilo krepko več, kajti smeti v našem kraju je veliko, predvsem v gozdovih nastajajo divja odlagališča. Da pa ne bom modrovala, priznam, da sem se letos te akcije udeležila prvič, vendar bolj pozno kot nikoli. Prej me je namreč, kot verjetno tudi veliko ljudi, ki se čistilne akcije niso udeležili, jezilo, zakaj moram pobi-

pusti odpadke nekdo vendarle mora počistiti.

Kakorkoli obračamo, treba je sprejeti dejstvo, da onesnaževanja okolja svet dolgo več ne bo prenesel. In izgovor, da je svet velik in da ga s čiščenjem in skrbjo za okolje na našem, malem območju, ne bomo rešili, je samo izgovor.

Če vam povem, da smo v čistilni akciji našli od svinjskih kož, pleníc do pralnega stroja, zaloge stare kuhinjske posode, vzmetnic, upam, da vas ne bom pregnala, ampak mo-

tivirala, da se nam drugo leto pridružite.

Tudi občinska uprava je poostrišla nadzor nad divjimi odlagališči z večkratnim preverjanjem kritičnih mest, kmalu pa bodo na pobudo občinskega sveta tam nameščene opozorilne table.

Za sodelovanje se zahvaljujem lovski družini, ki je prevzela organizacijo čistilne akcije pod Mužami in poskrbela za okrepčilo.

Zahvaliti se je potrebno tudi šoli in vrtcu, ki kot eko šola in eko vrtec vso leto skrbijo za okolje.

Na koncu še dobronameren nasvet. Ne uničujmo neokrnjene narave, v kateri živimo, redko kdo ima takšno srečo. Če pa ste ob tem članku morali dobiti navdih, vam ni treba čakati na čistilno akcijo prihodnje leto in lahko okolje sami očistite tudi čez leto.

Darja Vudler

rati odpadke, ki so jih neprijemno odvrgli drugi. A vedno sem prišla do enakega odgovora, da za tistim, ki za seboj

KRVNI TLAK

Krvni tlak imenujemo tisti tlak, s katerim stolpec krvi pritiska na steno žile, po kateri teče. Poznamo sistolični ("zgornji") krvni tlak, ki ga izmerimo takrat, kadar srce iztisne kri v žilje, in diastolični ("spodnji") krvni tlak, ki ga izmerimo, ko srčna mišica počiva. Izrazimo ga v milimetrih živega srebra (Hg).

Optimalen krvni tlak je 120/80 mm Hg.

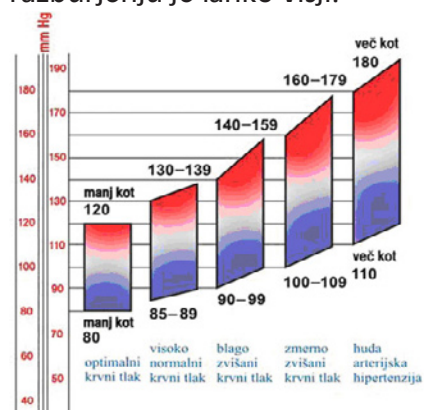
O povečanem krvnem tlaku govorimo, kadar je krvni tlak višji kot **130/85 mm Hg**, bodisi da gre le za večje vrednosti sistoličnega krvnega tlaka oz. diastoličnega krvnega tlaka ali pa za povečanje obeh. Izбира načina obravnavanja bolnika s povečanim krvnim tlakom pa je odvisna

tudi od velikosti krvnega tlaka, zato govorimo o visoko normalnem krvnem tlaku (130/85 mm Hg do 139/89 mm Hg), blago povečanem krvnem tlaku (140/90 mm Hg do 159/99 mm Hg), o zmerno povečanem krvnem tlaku (160/100 mm Hg do 179/109 mm Hg) in hudi arterijski hipertenziji (več kot 180/110 mm Hg).

optimalni krvni tlak	visoko normalni krvni tlak	blago zvišani krvni tlak	zmerno zvišani krvni tlak	huda arterijska hipertenzija
120/80	130/85 do 139 /89	140/90 do 159/99	160/100 do 179/109	več kot 180/110

Kako merimo krvni tlak

Krvni tlak običajno merimo z živosrebrnim sfigmomanometrom, manometrom na pero ali z elektronskimi merilniki. Princip je pri vseh podoben. Manšeto, ki je povezana z merilnikom, ovijemo okrog nadlahti, napihnemo in ob počasnem spuščanju zraka iz manšete (približno 2 mm Hg v sekundi) s slušalkami (fonendoskopom) poslušamo tone nad arterijo v komolčni kotanji. Ko tone zaslišimo, odčitamo sistolični krvni tlak, ko pa jih ob nadaljnjem spuščanju zraka iz manšete ne slišimo več, odčitamo diastolični krvni tlak. Pri elektronskih merilnikih slušalk ne potrebujemo. Pomembno je, da se pred merjenjem umirimo, da je roka, na kateri merimo krvni tlak, podprta in so mišice sproščene ter da meritev po nekaj minutah ponovimo vsaj še enkrat. Opazili boste, da bodo vrednosti druge meritve nižje, kar je povsem normalno. Krvni tlak normalno niha; že ob manjšem razburjenju je lahko višji.

Kaj povzroča visok krvni tlak

Dednost (sorodniki imajo (so imeli) visok krvni tlak), starost (po 45. letu se krvni tlak veča) in spol (moški so bolj ogroženi od žensk) so dejavniki, na katere nimamo vpliva. Za razvoj te tako imenovane esencialne ali primarne arterijske hipertenzije pa morajo biti prisotni tudi nekateri drugi dejavniki, na katere k sreči lahko vplivamo:

- prevelika telesna teža,
- čezmerno uživanje soli,
- čezmerno pitje alkoholnih pijač,
- telesna nedejavnost,
- izpostavljenost škodljivim stresom

Dosti redkeje je povečan krvni tlak posledica obolenja nekaterih organov, kot so žleze z notranjim izločanjem (ščitnica, nadledvična žleza ...), obolenja ledvic, zožitve ledvičnih arterij itd. Povečan krvni tlak lahko povzročijo tudi nekatera zdravila in farmacevtski pripravki (npr. kontracepcijske tablete). V teh primerih govorimo o sekundarni arterijski hipertenziji. Po odstranitvi vzroka (ozdravljenju) se krvni tlak normalizira.

Zakaj je treba spremljati vrednosti krvnega tlaka

Povišan krvni tlak je eden od pomembnih dejavnikov tveganja za nastanek bolezni srca in ožilja. Te bolezni so pri nas in v večini razvitih držav glav-

ni vzrok umiranja prebivalstva. Dokazano je, da je pri ljudeh s povečanim krvnim tlakom ogroženost za nastanek koronarne srčne bolezni trikrat do štirikrat večja, ogroženost za nastanek možganske kapi pa sedemkrat večja kot pri ljudeh z normalnim krvnim tlakom. Če se tega zavedamo, se zavemo tudi pomena bolezni in njenega preprečevanja. Preprečevanje bolezni srca in ožilja temelji na ugotavljanju ogroženosti in odpravljanju dejavnikov tveganja. Ogroženost je večja pri ljudeh, katerih sorodniki imajo visok krvni tlak, pri debelih, pri ljudeh z nezdravimi prehranjevalnimi navadami, pri telesno neaktivnih in pri vseh, ki so izpostavljeni škodljivim stresom. Z zdravim načinom življenja boste bistveno zmanjšali tveganje, da bi zboleli za boleznimi srca in ožilja. Če prisotnih dejavnikov tveganja (npr. povečanega krvnega tlaka, povečane koncentracije holesterola v krvi, sladkorne bolezni ...) ne morete odstraniti z zdravim načinom življenja, so potrebna zdravila. Ob normalnem krvnem tlaku, holesterolu itd. bo namreč tveganje zelo podobno tveganju človeka, ki teh dejavnikov tveganja sploh nima.

Aleksandra Zorec

ZBIRALNICE ZA LOČENO ZBIRANJE ODPADKOV

Čisto mesto Ptuj, d.o.o., skrbi za pravilno ravnanje z odpadki, ki pomeni zbiranje in odvoz odpadkov, obdelavo in odstranjevanje (odlaganje) komunalnih odpadkov po ločenem zbiranju.

Zbiranje ne pomeni samo praznjenja in odvoza posod z odpadki od »povzročiteljev«, ampak gre tudi za druge odpadke, ki jih izvajalec javne službe med letom prevzema (kosovne, ločene frakcije, nevarni odpadki in ostanek odpadkov), zato je pomembno, da odpadke na izvoru ločimo in jih šele nato odložimo v namenske posode po njihovi vrsti.

Način, predmet in pogoje pa določa Odlok o načinu opravljanja obveznih lokalnih gospodarskih javnih služb zbiranja in prevoza komunalnih

odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov na območju Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah (Uradno glasilo slovenskih občin št. 13/2005).

Za zagotavljanje kakovostne javne službe je na celotnem območju občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah uvedeno ločeno zbiranje komunalnih odpadkov, ki je obvezno za vse povzročitelje komunalnih odpadkov.

Uporabnike storitve javne službe OPOZARJAMO, da je dovoljeno odlagati odpadke izključno v štiri namenske posode, katere so nameščene na ZBIRALNICAH LOČENIH FRAKCIJ in opremljene z napisom:

- STAR PAPIR: odlagamo časopise, revije, prospekte, zvez-

ke, knjige, brošure, pisarniški in računalniški papir, embalažni papir in kartonske škatle, druge izdelke iz papirja in kartona.

- ODPADNO STEKLO: odlagamo vse vrste steklenic, kozarce za vlaganje in druge steklene posode, s katerih odstranimo vse nesteklene dele. Steklo ne sme biti umazano.

- PLASTIČNA EMBALAŽA: odlagamo plastenke vseh vrst brezalkoholnih in alkoholnih pijač. V zabojnike za plastiko zbiramo tudi tetrapak embalažo.

- STARE KOVINE: odlagamo odpadne pločevinke vseh vrst pijač in hrane, če so čiste.

*Sabina JUPIČ
komunalna inšpektorica*

BUKEV - DREVO LETA 2008

Zavod za gozdove Slovenije je za drevo leta 2008 razglasil bukev (*Fagus sylvatica* L.). V tednu gozdov, ki je trajal od 26. do 31. maja 2008, so gozdarji

na več javnih mestih posadili bukve.

Bukev je ena najbolj razširjenih drevesnih vrst pri nas in

predstavlja 30 % celotne lesne zaloge. Bukev je listopadna drevesna vrsta, ki pri nas zraste do 40 m v višino in do 80 cm v debelino. Obstajajo pa tudi izjeme, ki prerastejo te dimenzije. Bukev ima globoke in razvejene korenine, lubje je gladko in sive barve, listi so temno zeleni in podolgovato jajčasti. Bukov plod je žir, dozori septembra ali oktobra in zagotavlja gozdnim živalim pomemben delež jesenske prehrane.

Zaradi velike vsebnosti maščob – do 40 % so iz bukovega žira pridobivali olje. Iz 100

kg žira lahko dobimo okoli 8 l olja. Iz žira lahko pridobivamo tudi moko.

Bukev lepo uspeva na globokih, zračnih in svežih tleh, kjer je veliko zračne vlage in so obilne padavine.

Bukov les je uporaben za izdelavo pohištva, vezanih plošč, železniških pragov, furnirja, les slabše kakovosti pa kot vir energije.

Bukove gozdove najdemo povsod po Sloveniji, o tem pričajo tudi številna krajevna imena: Bukovje, Bukovica, Bukovca ...

Ali ste vedeli?

100-letna košata bukev ima krošnjo volumna 2700 m³ in vsak dan odda 1,6 kg kisika, pri tem pa predela 2,2 kg ogljikovega dioksida.

*Bonifacij Furman
revirni gozdar*

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZAPOSLOVANJE

Obvestilo

Obveščamo vse občane, da smo v Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje, Območni službi Ptuj, v sodelovanju z občinami na območju Spodnjega Podravja vzpostavili informacijsko povezavo, preko katere boste lažje **dostopali do aktualnih informacij s področja trga dela**. Na informativnih točkah v občinah vam bodo odslej na voljo spletne strani Zavoda za zaposlovanje na naslovu www.ess.gov.si. Prav tako bodo vzpo-

stavljene povezave z Zavodom za zaposlovanje preko spletne strani vaše občine.

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje vam na spletni strani nudi **aktualne informacije o prostih delovnih mestih v Sloveniji in v Evropi, programih zaposlovanja, javnih razpisih, štipendiranju, uveljavljanju pravic za primer brezposelnosti ter drugih novosti s področja zaposlovanja**.

Vabimo vas v **Hišo informacij**-Center informiranja in poklicnega svetovanja (CIPS) v Krempljevo ulico 2 na Ptuj ali **CIPS kotiček** v prostorih Urada za delo Ormož, Ptujška cesta 25, kjer vam lahko dodatno pomagamo z informacijami in svetovanjem na vaši poklicni poti.

Obiščite nas in naredite korak na poti do izobrazbe ali zaposlitve!

Območna služba Ptuj

Ker smo ljudje velikokrat preleni, da bi predmete, ki jih ne potrebujemo več, podarili, jih tako raje zavržemo. Velikokrat tudi ne vemo, kje bi predmete lahko oddali oziroma kdo bi jih potreboval. Spletni daritveni oglasnik www.podarimo.si je oglasnik, namenjen izključno darovanju.

Se tudi vi kdaj vprašate, kaj storiti z uporabnimi predmeti, ki jih ne uporabljamo? Vsi vemo kakšni smo ljudje. Tisto, kar se nam zdi uporabno, raje skladiščimo kot pa, da bi zavrgli. Vendar kmalu ugotovimo, da to ni dolgoročna rešitev, saj nam stvari le zasedajo prostor in so

nam v napoto. Zakaj ne bi predmetov enostavno podarili? Kakšno korist imamo od predmetov, na katerih se nabira prah? Ne bi bilo bolje, če bi jih lahko nekdo koristno uporabljal? Verjemite, veliko je ljudi, katerim bi vaša stara sedežna garnitura lahko prišla še kako prav.

Miha in Anže, študenta z Gorenjske, sta pred dobrim letom prišla na idejo, da bi naredila spletni oglasnik namenjen izključno darovanju. Idejo sta tudi uresničila in v sodelovanju s Slovensko Karitas so 16.3.2007 premierno predstavili daritveni oglasnik www.podarimo.si. V letu dni se je s pomočjo oglasnika podarilo preko 90 sedežnih garnitur, 80 pralnih strojev, 40 hladilnikov, 30 zamrzovalnih

omar oziroma skrinj, 230 postelj, 60 otroških vozičkov, 130 računalniških monitorjev ter preko 1200 malih živali.

Predmete lahko daruje vsak, saj je spletna stran prilagojena tistim z najmanj računalniškimi izkušnjami. Tako za oddajo oglasa ni potrebna predhodna registracija, niti ni potrebno imeti svoje e-pošte. V kolikor pa ste malo starejši in so vam izrazi kot je »spletni oglasnik« tuji, vprašajte za razlago svoje vnuke, vam bodo z veseljem pojasnili. Naj bo vaša prva misel darovanje, šele nato kosovni odvoz.

*Miha Jereb,
idejni vodja projekta Podarimo.si*

KRONIKA KRAJA

OBČINSKA KRONIKA

od 11.03.2008 do 10.06.2008

Rodile so :

Toš Lidija, Drbetinci 3 – Gajo
Štuhec Vida, Drbetinci 34 – Niko in Zalo
Kukovec Irena, Novinci 15 – Lauro
Zdravec Mateja, Vitomarci 47 – Majo
Krajnc Sara, Hvaletinci 7 – Lano
Friš Gabriela, Slavšina 41 - Nikito
Hauzer Cvetka, Novinci 24a - Žana

Poročila sta se:

Cvetka Danko in Vinko Hauzer

Od nas so se za vedno poslovili:

Anželj Marija, Slavšina 32, rojena 27.11.1917

STATUS NAŠE OBČINE V PRETEKLOSTI

VITOMARCI IN OBČINA SVETI ANDRAŽ - 3. del

V prejšnjih dveh številkah naših Novic smo vam predstavili, kdaj je nastala občina z imenom Sveti Andraž in kako se je upravno razvijala od svojega nastanka leta 1849 do 1998, ko je nastala nova občina Sveti Andraž v Slovenskih goricah, ter starejšo zgodovino naših krajev od prvih pisnih zapisov krajevnih imen, ki segajo v 13. stoletje, pa do nastanka občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah leta 1849.

V tej številki bomo predstavili pričevanje Simona Povodna iz leta 1833 o Svetem Andražu.

Bernarda Ban

Pričevanje Simona Povodna o Svetem Andražu leta 1833

Simon Povoden, ptujski kurat in zvest zapisovalec zgodovine, še zlasti cerkvene, je o Svetem Andražu zbral naslednje podatke:

»Stara gotska cerkev je stara 300 let (v času Povodnovega zapisa leta 1833). Na zunanji steni cerkvenega zvonika je zapisana letnica 1513. Nekoč je bila podružnica cerkve sv. Lovrenca (Juršinci) in je od tam štiftni kaplan skrbel za dušnopastirsko službo.

Šele leta 1754 je Andrej Urbančič, nekoč trgovec iz Radgone menil, da bi lahko bila tukaj tudi samostojna župnija. V ta namen je podaril cerkvi vinograd Galošak »Galloschagberg« in 14. januarja 1754 naložil za cerkev kapital v višini 1000 florinov. Ti dve donaciji pa še nista zadostovali za ustanovitev samostojne župnije. Krajanji dela občine Sv. Andraž in dela župnije ter takratni duhovnik Franc Heippel so se obvezali, da bodo za župnijo dali 42 goldinarjev v denarju ali za enako vsoto žita v naravi. Kmetje pa so se zavezali, da bodo župnijo vzdrževali z 21 goldinarji, 36 krajcarji in 58

vedri vina. Sogovorniki bodo dajali 600 davčnih mer mladega vina za vsakokratnega župnijskega vikarja za vse večne čase. To obvezo naj bi krajanji izpolnili vsako leto. Ves kraj so obdali z vidnimi mejniki, določeni so bili kraji za novi vikariat, ki so bili vključeni v župnijo. To so bili:

- Erjavci (Ariafzen): 16 hišnih številk
- Gibina vas in Gibinski Vrh (Gibinadorf und Gibinaberg): 20 hišnih številk,
- Hvaletinci (Hvaletinzen): 24 hišnih številk,
- Slavšina, Mala in Velika (Slaschina, Groß und Klein): 29 hišnih številk,
- Drbetinci, vas in Vrh (Trebnitzdorf und Berg): 26 hišnih številk,
- Vitomarci, vas in Vrh (Wittmannsdorf und Berg): 37 hišnih številk.

Vseh šest vasi in 152 hiš, ki sodijo v župnijo, leži v hribovitem delu Slovenskih goric. Prebivalci so Slovenci in krajanji nosijo slovenska imena, kakor so jih dobili ob svoji prvi naselitvi. Povoden meni, da so griče z vinsko trto zasadili prav Slovenci, saj znajo odlično obdelovati vinograde, sadjariti in sploh so dobri kmetijci. Župnija meji na vzhodu na Sv. Jurij ob Ščavnici, zahodno na Pesnico, ki razmejuje župnijo v Bišu pri Sv. Bolfenku.

Na severu meji na faro Sv. Antona in na jugu na Sv. Lovrenc v Slovenskih goricah v Juršincih.

Politični okraj je Dornava, župnijski advokat ali pravdnik je gosposčina Ormož. Župnija deluje od 21. julija 1756, ko jo je grof Leopold von Firmian, knezoškof Sekovski potrdil in jo je Marija Terezija odobrila z listino, izdano v Gradcu 23. maja 1757, dovoljenje pa je dal tudi ptujski dekan.

Kot duhovniki so bili tukaj postavljeni:

- Matej Štruc (Mattheus Strutz) od 1756 do 1799, bil je drugi dobrotnik te cerkve, saj je s t-

stamentom 5. decembra 1794 določil, da mora vsakokratni duhovnik svojemu nasledniku ob nastopu službe predati v gotovini 51 goldinarjev in 8 krajcarjev konvencijskega denarja. Z zadolžnico, ki je bila 1. avgusta 1801 potrjena pri državi, je za izboljšanje dohodkov vikariata podaril travnik, gozd in njivo, za večno luč je daroval 200 goldinarjev, za župnijske reveže pa je namenil 130 goldinarjev.

- Janez Krstnik Kovačič (Johann Baptista Kovatschitsch) je služboval od 1799 do 1810. Umrli je 30. julija 1810 in je naredil štiftno ustanovo v vrednosti 128 goldinarjev in 15 krajcarjev za letno tiho brano mašo.

- Tomaž Veršič (Thomas Verschitsch) je služboval od 1811 do 1819 in je po upokojitvi tukaj umrl. Filip Kuveš (Philipp Kuvesch) od 1819 do 1828, nato je bil premeščen na lokalijo Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. V njegovem času so leta 1821 začeli graditi novo župnišče. Gradnja je bila končana v času Janeza Žula.

- Janez Žula (Johann Schull) je službo nastopil 1. novembra 1828. Župnija je takrat štela 1100 župljanov, zato je dal obnoviti cerkev. Obnovljeni so bili glavni in stranski oltarji. Denar so zbrali krajanji sami, delno so ga prispevali še sosedje iz Juršincev. Zgradbo so skoraj v celoti odplačali, le 800 goldinarjev je nato poravnal Jožef Frauenberger kot beneficij. Do takrat v kraju še ni bila zgrajena osnovna šola, načrt zanjo je sicer že obstajal, toda zgradili so jo leta 1863.

Kmetje in drugi prebivalci so bili podložniki številnih zemljiških gosposčin: Negova, Ravno Polje, Ormož, Gornja Radgona, Dornava, Kahlsdorf in Grottenhofen (danes v Avstriji), Vurberk, Dekanijsko imenje Ptuj, in župnijsko imenje Sv. Lovrenca. Vsi ti so imeli v vaseh podložne cele ali pol hubne kmetije, gornike od katerih so na podlagi

urbarjev pobirali dajatve. Domači župnik nima posesti, dobiva le štolnino in denar od mašnih zadolžnic in živi od svojega malega gospodarstva in naravnih dajatev, ki jih prejme od kmetov, saj so se ob nastanku župnije zaobljubili, da ga bodo vzdrževali.

Povoden pravi, da kakih starih spomenikov in zapisov tu ni najti. Le pogosto poplavljajoča Pesnica je tukaj omembe vredna. Divje race in druga perjad, okusne ščuke in raki so že prav redki. Vinogradništvo pa je vedno bolje razvito in vino ni več samo za domačo porabo, temveč tudi za prodajo in

predstavlja večji del zaslužka posameznih kmetov, s katerim lahko nato plačajo dajatve gosposčini.«¹

Leta 1824 je bila izvedena izmera katastrskih občin. Ob meritvah so njihove meje potrdili vaški staroste oziroma župani, kot priče pa so sodelovali tudi rihtarji sosednjih katastrskih občin. Iz teh popisov izvemo imena vaških rihtarjev oziroma županov.

Izmed krajev, ki so danes vključeni v občino, sta zapisa za Slavšino in Vitomarce.

V Slavšini so meritvi prisostvovali župan Koloman Mernig,

podpisan kot rihter. Med pri-sežniki oziroma člani vaškega odbora so v komisiji sodelovali Vid Potrč, Anton Zelenko, Blaž Tušek, Vid Ledinek, Vid Šijanec. Vid Repič je potrdil njihove podpise oz. križ, ki so ga naredili ob imenu. Stanje je potrdilo tudi nekaj velikih kmetov. V Vitomarcih so navedeni: Jožef Čuček, rihter. Člani odbora Franc Koren, Lovrenc Veršič, Franc Kocmut, Martin Čeh.

*zbrala Marija Hernja – Masten
Zgodovinski arhiv Ptuj*

¹ Prevod po originalu: Henja, M., Masten, ZAP, R-42, Povoden. Cerkevna kronika 1833, str. 36-38.

RAZVEDRILLO

Sudoku je logična uganka, katere cilj je zapolniti kvadratno mrežo, običajno velikosti 9 x 9, s števili od 1 do 9. Vsako število se lahko pojavi natančno enkrat v vsakem stolpcu, vsaki vrstici in vsakem manjšem kvadratu velikosti 3 x 3. V mreži so nekatera števila že podana.

3			6	1				2
	7	6						
	9		5					
		4	8	3	5	6		
5		3	7		6	4		9
	6	7	5	9		3		
				3			9	
						1	8	
8			1	4				6

»NASMEH JE BREZPLAČNO SREDSTVO ZA IZBOLJŠANJE VI-DEZA«. (neznani avtor)

Pokliče Bin Laden Busha in pravi: "Ej George, poslušaj! Imam dve novici, ena je slaba, druga pa dobra."

Bush: "Dobro, pa povej najprej dobro."

Bin Laden: "Predal se bom."

Bush: "Kaj pa slaba?"

Bin Laden: "Pridem z letalom."

V slovenskem parlamentu zazvoni telefon. Oglasi se pleskar, ki ureja sejno sobo: "Danes ni nikogar, danes delamo!"

Srečata dva policaja župnika z obvezano glavo in ga vprašata, kaj se mu je zgodilo. Župnik jima pove, da se je udaril v bojler in odide dalje.

Prvi policaj vpraša kolega: "Ti, kaj pa je to bojler?"

Drugi: "Pa kaj mene sprašuješ, saj veš, da ne hodim v cerkev."

V vlaku v istem kupeju potujeta moški in ženska. Moški ima psa. Ženska reče moškemu:

"Odstranite psa! Pravkar sem začutila bolho na moji nogi."

Moški: "Rex!! Pojdi stran. Gospa ima bolhe!"

Gredo trije ljudje v čebelnjak. Prvi pride ven vespopikan, drugi tudi, ko pa tretji ven pride ga druga dva vprašata: "Ja zakaj pa ti nisi nič popikan od čebel." Ta jima odgovori: "Eno sem pohlodil druge so šle pa na pogreb!"

Leto ima 365 dni. Vsak dan pre-spite 8 ur, torej 8 ur počivate, kar pomeni 122 dni v letu. Nadaljnjih 122 dni v letu niste v službi, ker imate 8 urni delavnik, to pomeni, da ste z družji-

no, ali v bifeju ali pa kje drugje, torej vam ostane še 121 dni. 52 dni so sobote, ko spet ne delate. Tako vam ostane samo še 17 dni. Vsak dan imate pol ure za malico, kar letno nanese celih 7 dni. Najmanj 9 dni v letu je različnih praznikov in tako ostane le še en dan, to pa je 1. maj, Praznik dela, ko spet ne delate. Kako si po vsem tem sploh še upate prositi za dopust?

Gorenjcu je umrla žena in pokliče na uredništvo časopisa zaradi osmrtnice:

- Rad bi dal osmrtnico za svojo ženo.

• Ni problema, kar povejte, kako naj napišemo.

- Napišite: Umrla je moja ljubljena žena Francka.

• A samo to, gospod? Cena osmrtnice bo enaka, če napišemo še štiri besede več. Šest ali pa deset besed, cena je ista.

- Zanimivo! Potem pa dodajte še zraven: Prodam malo rabljen traktor!

Aleksandra Zorec

UTRINKI IZ ARHIVA

*10 let občine
Sv. Andraž v Slov. goricah*